

## פסיכותרפיה פסיכואנליטית בגישה התייחסותית לימודים מתקדמים - תכנית דו-שנתית

ניהול אקדמי: דר' שמעון קורניצר

### רקע

הלימודים המתקדמים בפסיכותרפיה פסיכואנליטית בגישה התייחסותית מאפשרים מפגש מעמיק ומקיף עם מושגים, היבטים תיאורטיים והעבודה הקלינית בגישה ההתייחסותית לטיפול במבוגרים עם הפרעות נפשיות מגוונות.

גישה פסיכואנליטית בת זמננו זו מדגימה כיצד אישיותו של היחיד מעוצבת בעת ובעונה אחת על ידי מערכות יחסים מציאותיות ומדומינות עם אחרים, אבל יותר מכך, מרחיבה את ההבנה הקלינית על חוויות ילדות תקינות וטראומטיות ומדגישה כיצד תבניות של מערכות יחסים בילדות מפעילות ומופעלות מחדש במערכת היחסים המתקיימת בין המטפל למטופל.

### אוכלוסיית יעד

התכנית מיועדת לבוגרי תכניות תלת שנתיות בפסיכותרפיה באוריינטציה פסיכואנליטית: עובדים סוציאליים, פסיכולוגים קליניים ופסיכיאטרים שעוסקים בבריאות הנפש. במקרים חריגים יתקבלו ללימודים מטפלים (בעלי תואר שני ומעלה) ממקצועות טיפוליים נוספים שעוסקים בתחום הטיפול.

### מבנה התכנית

הלימודים מורכבים מסמינרים עיוניים, סמינרים קליניים וסדנא מרוכזת אחת בכל שנה אקדמית.

### סמינרים עיוניים

#### 1. התפתחות הגישה ההתייחסותית ומקומה התיאורטי והקליני

סמינר זה יעסוק בעמדה הטיפולית הייחודית שנוקטת הגישה ההתייחסותית ביחס למקומו של המטופל, המטפל וליחסים המתפתחים ביניהם. יתואר המרחב הטיפולי שנוצר במפגש בו כל אחד מביא את הסובייקטיביות שלו, את דרכי הייחודיות לארגון חוויות ותגובות, וכיצד מתרחשת מערכת השפעות הדדיות ביניהם.

הסמינר יתייחס להתפתחות האינדיבידואל מנקודת מבט התייחסותית, יראה כיצד נוצרות תקלות קשריות הגורמות לאנשים לשחזרן במהלך חייהם בהקשרים מגוונים וכיצד משתחזרים זיכרונות וקביעות קשריים בדו-שיח הטיפולי.

#### 2. מושגי יסוד תיאוריה וטכניקה, חלק ראשון

יוצגו ויידונו מושגים בסיסיים שהתפתחו בתחילת שנות התשעים ויצרו תשתית לגישה ייחודית, המתבססת על מגוון של תפיסות ועמדות קיימות ומגבשת אותן לכלל גישה תיאורטית חדשה. בין המושגים שיילמדו: מימוש בפעולה (enactment) ומימוש נגדי בפעולה, השלישי האנליטי, העצמי המבוזר ומצבי עצמי נפרדים, ההכרה ההדדית כמרכיב התפתחותי קשרי והשילוב שבין השפעת הדרמות הפנימיות וההתרחשויות האקטואליות בחיים. תוצג עמדתה של הגישה ההתייחסותית ביחס לפערי הכוחות שבין מטפל ומטופל וחיתירתה ליחסים הדדיים, גם אם לא סימטריים, בין שני השותפים למפגש הטיפולי.

#### 3. מושגי יסוד תיאוריה וטכניקה, חלק שני

בסמינר יילמדו מושגים שהתפתחו והוטמעו לתוך הגישה ההתייחסותית שמכונה לעתים הפסיכולוגיה-של-השניים, ונמצאים גם עתה בתהליכי חקירה וגיבוש. נבהיר כיצד מנסה הגישה לכלול את המימד האנושי במפגש הטיפולי ולשלב בינו לבין המימד המקצועי, כיצד היא משקפת עמדות פמיניסטיות בהתייחסות לפערי כוחות בין מטפל ומטופל, ואיך היא רואה את התהליך הטיפולי כפעולה המבקשת לייצר משמעויות חדשות ומורכבות בחיי המטופל. הסמינר יתייחס גם להיבט היישומי של המושגים.

#### 4. הטראומה והשפעתה על חיי האדם

הסמינר יעסוק במקום המיוחד שתופסות טראומות ממשיות המתרחשות בחייו של אדם וכיצד טראומות אלו מעצבות את התפתחותו על פי הגישה ההתייחסותית, בהשוואה לגישה הקלאסית, בה מערכות של פנטזיות תוך-נפשיות מעצבות את התפיסה וההתייחסות לאירועים טראומטיים בחיי היחיד. החל מגישתו של פרנצי וכלה בגישתם של דיוויס ופרולי ומחברים אחרים בני זמננו, יובהר כיצד נוצרות ונבנות דרמות פנימיות בעקבות פגיעות גופניות ונפשיות בחייהם המוקדמים של המטופלים, כיצד הן משוחקות מחדש ומפעילות אותם כמו גם את מטפליהם, והיכן הן משחזרות בחייהם הבוגרים מצבים טראומטיים של פגיעה וקורבנות.

#### סמינרים קליניים, שנה א' ו-ב'

הסמינר יישם את המושגים הנלמדים בתוכנית ויאפשר אינטגרציה שלהם עם הבנה קלינית וניהול טיפול. ערכי היסוד הטיפוליים שיוצגו ידגישו עבודה משולבת הדדית של מטפל ומטופל, ואת בחינת הקשר ביניהם כדגם להבנת מערכות בין סובייקטיביות שיוצר המטופל עם אחרים בחייו. תיוצג האמונה ששני בני הזוג הטיפולי תורמים להיווצרות היחסים ביניהם ומשפיעים זה על זה באופן גלוי וסמוי: בצורות מילוליות-הצהרתיות ובצורות בלתי מילוליות ובלתי מודעות. שניהם משפיעים ומושפעים במישורים מגוונים של חוויתם ומבניהם הנפשיים ולשניהם אחריות, גם אם אינה שווה, להתפתחות הקשר ביניהם. בהתאם, תחקר מערכת היחסים בין המדריך למודרכים, כדגם להבנה והפנמה של תפיסות טיפוליות רחבות יותר. תידרש עבודה עם שני מטופלים בפסיכותרפיה פסיכואנליטית בגישה התייחסותית.

#### סדנאות מרכזות

סדנא רלוונטית ללימודי הליבה תינתן בסיום כל שנה אקדמית.

#### מבנה ומשך התכנית

הלימודים יתקיימו בימי שלישי בין השעות 14:00 – 18:00  
סה"כ 232 שעות לימוד אקדמיות.

#### עבודת גמר

תוגש עם סיום הלימודים ותשלב סיכום טיפול עם דיון תיאורטי המבוסס על הגישה ההתייחסותית.

#### תעודה

תעודת סיום תינתן לאחר השתתפות ב 80% משעות הלימוד לפחות, עבודה עם שני מטופלים במהלך שנתיים, הצגת העבודה הטיפולית פעם בסמסטר והגשת עבודת גמר. התעודה מעידה על סיום לימודים מתקדמים בפסיכותרפיה התייחסותית מטעם היחידה ללימודי המשך, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה.

#### סגל המרצים והמדריכים

דר' דנה אמיר, דר' מיטשל בקר, פרופ' פרנקו בורגוניו, פרופ' עמנואל ברמן, מר שמואל גרזי, פרופ' רבקה יהב, פרופ' חנוך ירושלמי, דר' איציק כרמל, דר' שמעון קורניצר, פרופ' קרלו שטרנגר (ייתכנו שינויים בשמות המרצים, המדריכים ובתכנים).

דמי הרשמה: 200 ₪

שכר לימוד: 7,300 ₪ לשנת הלימודים תשע"ג